

Souhrn

Principy neurochirurgické a neurointenzivistické likvorologie

V rámci standardního nemocničního provozu Masarykovy nemocnice v Ústí nad Labem jsme monitorovali vývoj likvorového obrazu u 120 pacientů po atace krvácení v centrálním nervovém systému (CNS) a neurochirurgické intervenci. Vlastním cytologicko-energetickým postupem jsme vyšetřili celkem 1453 vzorků likvoru. Princip vyšetření spočívá ve společném hodnocení výskytu imunokompetentních buněk coby potencionálních nositelů imunitní reakce v likvorovém kompartmentu a úrovně jejich aktivace pomocí koeficientu energetické bilance. Dále jsme sledovali počty erytrocytů a leukocytů v likvoru a úroveň katalytické aktivity aspartátaminotransferasy (AST) v likvoru coby ukazatele strukturálního poškození tkáně CNS. Cílem práce bylo zhodnotit třítydenní vývoj likvorového obrazu u pacientů po atace krvácení v CNS a neurochirurgické intervenci za účelem získání přesnějších informací pro efektivnější terapeutickou intervenci a predikci vývoje stavu pacienta.

Dosažené výsledky podporují praktické využití cytologicko-energetického principu vyšetřování likvoru a jako prognosticky nepříznivé specifikují tyto faktory:

- vyšší rozsah krvácení v CNS;
- vyšší četnost neutrofilních granulocytů v likvoru;
- vyšší rozsah anaerobního metabolismu v likvorovém kompartmentu;
- vyšší úroveň katalytické aktivity AST v likvoru;
- vyšší věk pacienta;
- horší klinický stav pacienta při atace krvácení v CNS;
- horší reaktivita imunitního systému v likvorovém kompartmentu.

Invazivnější zákrok ve smyslu klipu aneurysmatu se výrazněji projevoval v časném stadiu vývoje likvorového kompartmentu po neurochirurgické intervenci, naopak semikonzervativní řešení zavedením zevní likvorové drenáže mělo tendenci k horšímu stavu likvorového kompartmentu v pozdějším stadiu sledování. Jako nejpříznivější se z hlediska třítydenního vývoje likvorového kompartmentu tedy projevilo endovaskulární řešení coilem. Naproti tomu se nepodařilo prokázat významnější vliv vasospasmů v CNS na vývoj likvorového obrazu pacientů. Přítomnost extracelulárních bakterií v likvoru lze i na základě této studie považovat za nepříznivý faktor pro vývoj likvorového kompartmentu. Byla však naznačena existence některých faktorů, které brání iniciaci adekvátní baktericidní zánětlivé odpovědi.